

Sygn. akt I C 1394/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący : SSO Bożena Jaskuła

Protokolant : Justyna Chojecka

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2016 roku w Warszawie

sprawy z powództwa R. B. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa

o zapłatę

I. oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

III. przyznaje adwokatowi W. L. prowadzącemu Kancelarię Adwokacką w K. przy ul. (...) kwotę 7.200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) powiększoną o należny podatek VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu oraz 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu wydatków i poleca kasie Sądu Okręgowego w Warszawie wypłacenie ww. kwot;

IV. nieuiszczone przez powoda koszty sądowe przejmuję na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt: I C 1394/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 04 lutego 2015 r. złożonym do Sądu Okręgowego w Gliwicach powód R. B. (2) domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – Ministra Skarbu Państwa kwoty 800 000 zł. Powód swoje roszczenie wiązał z działaniami pozwanego Skarbu Państwa, w szczególności w związku z czynnościami procesowymi podejmowanymi w toku postępowań przed Sądem Okręgowym w Ś. w sprawach o sygn. akt I C 1366/14 oraz I C 1689/14, w których stroną inicjującą postępowanie był powód (pozew - k. 2-4).

Ostatecznie powód sprecyzował swoje stanowisko w piśmie z dnia 04 września 2015 r., domagając się zasądzenia od pozwanego na swoją rzecz kwoty 800 000 zł tytułem odszkodowanie, wraz ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, kwoty 1 000 000 zł tytułem zadośćuczynienia za niesłuszne pozbawienie wolności w okresie od 19 czerwca 2013 r. do 13 lipca 2015 r. wraz ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kwoty 2 000 000 zł tytułem zadośćuczynienia za wyrządzenie w latach 2006-2011 krzywd na osobie powoda wraz ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 150% stawki minimalnej przewidzianej przepisami prawa oraz o przyznanie pełnomocnikowi powoda wynagrodzenia z

tytułu świadczenia pomocy prawnej z urzędu, wraz z należnym podatkiem VAT, w wysokości 150% stawki minimalnej (pismo powoda z dnia 04 września 2015 r.- k. 90-92).

W uzasadnieniu ww. pisma powód wskazał, że w okresie od 19 czerwca 2013 r. do 13 lipca 2015 r. był bezprawnie pozbawiony wolności. Ponadto wskazał, że w latach 2006-2011 doszło do wyrządzenia mu krzywd przez podmioty, za które pozwany ponosi odpowiedzialność. W okresie tym znęcano się nad nim psychicznie ze szczególnym udręczeniem, co wywołało u niego rozstrój zdrowia, w tym również psychicznego. Powód został narażony na „bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, padł ofiarą „podżegania do samobójstwa”, wywołano u niego zawał serca, udar mózgu a nadto wskutek pobicia kalectwo”. W ocenie powoda wyrządzone mu krzywdy zmniejszyły jego radość życia oraz wyrządziły poważne uszczerbki w jego osobowości, przez które cierpi do dziś. Jako bezprawne działania.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa, zastępowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, w pierwszym rzędzie podniósł zarzut niewłaściwości miejscowej Sądu Okręgowego w Gliwicach. Ustosunkowując się zaś merytorycznie do stanowiska powoda, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 106-113).

W uzasadnieniu Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa podniosła, że działaniom podejmowanym przez pozwanego – w szczególności w związku z czynnościami procesowymi podejmowanymi w toku postępowań przed Sądem Okręgowym w Ś. w sprawach o sygn. akt I C 1366/14 oraz I C 1689/14 – nie można przypisać cech bezprawności. Pozwany zaprzeczył, aby między jego działaniami był jakikolwiek związek z rzekomym naruszeniem dóbr osobistych powoda względnie rozstrojem jego zdrowia.

Postanowieniem z dnia 22 października 2015 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach stwierdził swą niewłaściwość miejscową i niniejszą sprawę przekazał do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Warszawie (k. 203-204).

W dalszym toku sprawy stanowisko stron nie uległo zmianie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 01 lipca 2014 r. powód R. B. (2) wniósł do Sądu Rejonowego w Ś. pozew o zapłatę kwoty 500 000 zł skierowany przeciwko Skarbowi Państwa – Prokuraturze Rejonowej w Ś. tytułem zadośćuczynienia (**dowód:** akta o sygn. I C 1366/14 - k. 1-4). Powyższa sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt I C 1366/14. Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Ś. oddalił powództwo w całości (**dowód:** akta o sygn. I C 1366/14 - k. 152). Orzeczenie Sądu I instancji zostało utrzymane w mocy, bowiem Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w dniu 15 lipca 2015 r. w sprawie o sygn. akt I ACa 570/15 oddalił apelację powoda (**dowód:** akta o sygn. I C 1366/14 - k. 230).

Następnie powód wniósł do Sądu Rejonowego w Ś. pozew o zapłatę kwoty 300 000 zł skierowany przeciwko Skarbowi Państwa - Prokuraturze Rejonowej w Strzelcach Opolskich, Prokuraturze Okręgowej w Opolu oraz Zakładowi Karnemu nr 2 w S.. W tej sprawie powód domagał się zapłaty zadośćuczynienia w kwocie 300 000 zł. Postępowanie to, zarejestrowane pod sygn. akt I C 1689/14, pozostaje w toku I instancji (**okoliczności bezsporne; dowód:** dokumenty załączone do odpowiedzi na pozew – k. 115-199).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o bezsporne między stronami okoliczności, na podstawie ww. dokumentów. Sąd uznał je za w pełni wiarygodny materiał dowodowy, bowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości. Wskazane dokumenty były dokumentami urzędowymi w rozumieniu art. 244 k.p.c., bowiem pochodziły od organów władzy publicznej i organów państwowych. W związku z powyższym przysługiwało im domniemanie prawdziwości treści w nich zawartych, wobec nie zakwestionowania ich przez strony niniejszego procesu.

Sąd oddalił wnioski dowodowe powoda zawarte w pozwie oraz piśmie procesowy z dnia 29 lutego 2016 r., a także wniosek dowodowy o zabezpieczenie dowodów zawarty w piśmie procesowym z dnia 22 października 2015 r. Wskazane dowody nie miały znaczenia dla rozpoznania niniejszej sprawy, bowiem wszelka dokumentacja istotna dla jej rozpoznania, została już dołączona do akt niniejszego postępowania. Powód bowiem wiązał swoje roszczenie z ww. orzeczeniami, a wszelka dokumentacja związana z tokiem tych postępowań została dołączona do akt tej sprawy. Przeprowadzenie zaś wskazanych dowodów doprowadziłoby do nieuzasadnionego wydłużenia tego postępowania, narażając jego strony na niepotrzebne koszty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie i podlegało oddaleniu w całości jako oczywiście niezasadne.

Zgodnie z treścią 417 § 1 k.c. za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Z tego powodu Sąd przyjął, iż wyżej opisany stan faktyczny należy ocenić w świetle przepisu statuującego odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa za szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu władzy publicznej (art. 417 k.c.).

Wobec powyższego należy przychylić się do zarzutu strony pozwanej dotyczącego nie udowodnienia przez powoda zaistnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. Należy przypomnieć, iż powód, jako strona inicjująca postępowanie przed sądem, był zobowiązany przepisami procedury cywilnej do zgłoszenia twierdzeń i dowodów na poparcie swoich roszczeń, w tym do wykazania zaistnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej, czyli powstania szkody i jej wysokości, bezprawnego działania bądź zaniechania pozwanego oraz związku przyczynowego pomiędzy zaistniałą szkodą, a bezprawnym działaniem bądź zaniechaniem. Przy czym należy podkreślić, iż brak wykazania którejkolwiek z przesłanek implikuje brak odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu dochodzonych roszczeń.

W przedmiotowej sprawie powód nie wykazał zaistnienia pierwszej z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 417 k.c. w stosunku do pozwanego Skarbu Państwa – Ministra Skarbu Państwa, a więc bezprawnego działania Skarbu Państwa. Powód źródła swoich roszczeń z tytułu odszkodowania i zadośćuczynienie upatrywał w niekorzystnym dla siebie rozstrzygnięciu zapadłym w sprawie o sygn. akt I C 1366/14 (I ACa 570/15). Ponadto swoje roszczenie opierał o działania Skarbu Państwa zastępowanego przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa w sprawie o sygn. akt I C 1689/14, która pozostaje w toku.

Zgodnie z art. 417¹ § 2 k.c. jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej. Odnosi się to również do wypadku, gdy prawomocne orzeczenie lub ostateczna decyzja zostały wydane na podstawie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub ustawą. Termin na wniesie skargi zgodnie z art. 424⁶ § 1 k.p.c. wynosi dwa lata od uprawomocnienia się zaskarżonego wyroku.

Poszkodowany, występując z powództwem do sądu cywilnego o naprawienie szkody wyrządzonej wydaniem niezgodnego z prawem prawomocnego orzeczenia – musi legitymować się dowodem jego niezgodności z prawem. To na nim bowiem zgodnie z treścią art. 6 k.c. spoczywa udowodnienie faktu, na który się powołuje. Nie mogą więc to być wyłącznie gołosłowne twierdzenia powoda. Stwierdzenie niezgodności z prawem orzeczenia sądowego lub decyzji administracyjnej we właściwym postępowaniu jest przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej za szkodę wyrządzoną przez wydanie niezgodnego z prawem orzeczenia lub decyzji. Sąd rozpoznający roszczenie odszkodowawcze nie może więc samodzielnie ustalić czy wydanie takiego prawomocnego orzeczenia nastąpiło niezgodnie z prawem. Środkiem prawnym, który służy kontroli orzeczeń sądów powszechnych z punktu widzenia ich legalności jest skarga kasacyjna, która przysługuje do Sądu Najwyższego od wyroków i niektórych postanowień wydanych przez sąd drugiej instancji. Skargę tę można oprzeć na podstawach naruszenia prawa materialnego lub

procesowego, czyli na zarzutach zmierzających do wykazania niezgodności zaskarżonego orzeczenia z prawem (zob. A. Rzetecka Gil, Komentarz do art. 417¹ k.c., [w:] Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania - część ogólna LEX).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, że powód w niczym nie uprawdopodobnił swojego roszczenia, które oparł wyłącznie na głośłownych twierdzeniach. W wyroku Sądu Najwyższego – Izby Cywilnej, z dnia 31 stycznia 2008 r. stwierdzono, że „Nie da się ogólnej reguły odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa za działanie (zaniechanie) obiektywnie niezgodne z prawem odnieść wprost do orzeczeń wydanych przez niezawisły sąd. Uznawanie za niezgodne z prawem każdego orzeczenia sądowego jako wadliwe, niesie zagrożenie dla porządku prawnego oraz stabilności obrotu prawnego, nie mówiąc o zagrożeniu swobody sądu w zakresie stosowania prawa i oceny dowodów” (sygn. akt. II CNP 178/2007, LexPolonica nr 2134315).

Powód nie zrealizował podstawowej przesłanki odpowiedzialności Skarbu Państwa, gdyż nie wykazał bezprawności powoływanych przez siebie orzeczeń: wyroku Sądu Okręgowego w Ś. z dnia 16 grudnia 2014 r. (sygn. akt I C 1366/14), a następnie utrzymującego w mocy to orzeczenie wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 15 lipca 2015 r. (sygn. akt I ACa 570/15). Powód nie wskazał podstawy dla sformułowania swojego roszczenia odszkodowawczego w postaci decyzji stwierdzającej niezgodność z prawem kwestionowanych przez niego orzeczeń. Pozwany słusznie wskazał, że treść pozwu odzwierciedla jedynie subiektywne przekonanie powoda o bezprawnym działaniu pozwanego, które nie znajdują oparcia w okolicznościach faktycznych. Niewskazanie przez powoda odpowiednich okoliczności, nie przedstawienie przez niego żadnych dowodów i oparcie się jedynie na głośłownych twierdzeniach decyduje o bezpodstawności jego powództwa. Powód nie udowodnił również, jakoby okoliczność pozbawienie go wolności w okresie od 19 czerwca 2013 r. do 13 lipca 2015 r. było bezprawne. Zakwestionowane przez niego pozbawienie go wolności było bez wątpienia dla niego niekorzystne, ustalenia wymaga jednak przede wszystkim, czy były one również niezgodne z prawem. Analizując zebrany w sprawie materiał dowodowy nie sposób przyjąć, aby miały one charakter bezprawny. Powód nie powołał bowiem żadnych okoliczności, które mogłyby świadczyć o niezgodności z prawem kwestionowanego zachowania pozwanego.

Powstanie szkody, jako podstawowej i kluczowej przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej musi zostać udowodnione podczas postępowania sądowego. Na podstawie art. 417 k.c. przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej jest szkoda w rozumieniu art. 361 § 2 k.c., czyli strata oraz utracone korzyści, które poszkodowany mógł osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Ponadto, w warunkach art. 445 i 448 k.c. możliwe jest dochodzenie zadośćuczynienia za krzywdę. W analizowanym stanie faktycznym powód, co prawda wskazał w pozwie wysokość wyrządzonej szkody w kwocie 2 000 000 zł za wyrządzenie w latach 2006-2011 krzywdy, jednak nie wskazał dowodów umożliwiających weryfikację istnienia uszczerbku majątkowego bądź utraty spodziewanych korzyści. Nie wskazał również na krzywdę, jaką miałyby rekompensować ewentualne zadośćuczynienie. Powód jedynie wysnuwał głośłowne twierdzenia, że w okresie tym znęcano się nad nim psychicznie ze szczególnym udręczeniem, co wywołało u niego rozstrój zdrowia, w tym również psychicznego. Wskazywał także, że był wówczas narażony na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia, był podlegany do samobójstwa, wywołano u niego zawał serca, udar mózgu a nadto wskutek pobicia kalectwo. Jednak powód w żadnym zakresie nie udowodnił wskazanych okoliczności.

Na marginesie całkowitej bezzasadności wysuwanych roszczeń, powód nie przedstawił żadnych wyliczeń, które w jakikolwiek sposób potwierdzały zasadność dochodzonych przez niego kwot. Podobnie powód w swoich twierdzeniach nie wykazał związku przyczynowo-skutkowego pomiędzy swoimi roszczeniami, a bezprawnym działaniem lub zaniechaniem pozwanego

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie powołanych wyżej przepisów orzekł jak w sentencji wyroku (pkt I. wyroku).

Rozstrzygnięcie o kosztach znajduje swoje uzasadnienie w treści art. 99 k.p.c. w zw. z art. 98 k.p.c. Sąd wprawdzie miał na uwadze trudną sytuację materialną powoda, niemniej jednak winien on liczyć się z ryzykiem wynikającym z prowadzenia postępowania w niniejszej sprawie. Sąd podziela bowiem w całym zakresie pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 26 listopada 2003 r. (sygn. akt I PK 585/02, LEX nr 527066), zgodnie z którym prawo

do sądu nie oznacza przyzwolenia na konstruowanie wszelkich możliwych roszczeń i woluntarystyczne określanie ich wysokości, gdyż strona winna mieć świadomość tak formułowanych roszczeń, także w zakresie kosztów postępowania. R. B. (2) zatem jako strona przegrywająca spór został zobowiązany do zwrotu pozwanemu Skarbowi Państwa – Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa poniesionych przez niego kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wynikającej z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 461) w wysokości 7 200 zł (pkt II. wyroku).

Na podstawie § 6 pkt 7 w zw. z § 19 pkt 1 i 2 oraz § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (t. jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 461), Sąd przyznał adwokatowi W. L. kwotę 7 200 zł powiększoną o należny podatek VAT tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu oraz kwotę 270 zł tytułem zwrotu wydatków, polecając wypłacenie ww. kwot Kasie Sądu Okręgowego w Warszawie (pkt III. wyroku).

Nie uiszczone przez powoda koszty sądowe Sąd przejął na rachunek Skarbu Państwa (pkt IV. wyroku).